

У ЧОРНОБИЛІ СВОЇХ ГЕРОЇВ ПАМ'ЯТАЮТЬ

Алла АКСЬОНОВА, фото Валерія КРИМЧАКА

Із 2006 року 14 грудня в Україні офіційно визнане особливою датою, Днем вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Між тим, це свято має давнішу історію та ще одну назву. У Чорнобилі його відзначають ще з 1986 року, причому, щоразу з певною "родзинкою". Цьогорічні урочистості також не стали винятком

14 грудня працівники Чорнобильської зони відчуження, серед яких чимало ліквідаторів різних років, вважають саме своїм святом та називають Днем ліквідатора, і небезпідставно. Річ у тім, що 30 листопада 1986 року закінчилося будівництво так званого "саркофага" над зруйнованим четвертим енергоблоком Чорнобильської АЕС, а 14 грудня в газеті "Правда" надрукували повідомлення про те, що держкомісією прийнятий в експлуатацію комплекс захисних споруд. Саме відтоді ця дата й стала святковою для тих, хто своїм здоров'ям, а дехто й життям, захистили людство від невидимого ворога – радіації.

Продовжувалося неофіційне святкування аж до 1994 року. В цей рік організації чорнобильців України звернулися з листом до керівників держави, в якому запропонували заснувати День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Але тоді офіційне рішення не було прийняте, тому ліквідатори й надалі продовжували відзначати цей день у своєму, так би мовити, тісному "родинному" колі. Лише 2006-го року відповідним Указом Президента України встановлено, що 14 грудня на державному рівні вважається Днем вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

Що ж до цьогорічного відзначення дати, то ще задовго до початку урочистостей на центральній вулиці Чорнобиля перехожих бадьорила весела музика із гучномовців. Усі з неприхованою ширістю вітали один одного зі святом.

Офіційна частина розпочалася біля трьох шогл для підняття прапорів, встановлених поблизу будівлі Державного агентства України з управління зоною відчуження. За словами організаторів, захід є започаткуванням нової традиції. Тож відтепер усі урочистості відкриватимуться підйомом трьох стягів: перший – державний України, другий – Державного агентства, а третій – так

званий "гостювий", тобто під час візитів зарубіжних гостей піднімаються прапор їхньої країни.

Саме біля згаданих шогл і зібралися учасники заходу. Всі свої: працівники підприємств, нинішні та колишні ліквідатори. Високоповажних гостей не було. Це певною мірою й створило особливу домашню атмосферу без напруги та помпезності. Люди жваво спілкувалися, розпитували один-одного про життя-буття, про своїх колишніх колег, які чомусь із невідомих причин не прийшли в цей день до Чорнобиля. Не втрималася і я, запитавши у ліквідатора з 1986 року, який і дотепер не залишив Чорнобильську зону та продовжує боротьбу з невидимим ворогом, Сергія Кіреєва, що для нього означають 25 років на ліквідаторській "ниві"?

– *Це роки важкої, наполегливої праці та чималих досягнень, – зазначив Сергій Іванович. – Проте й дотепер ще залишається багато проблем. Воно й не дивно, оскільки Чорнобильська аварія не є рядовою. Тому й називають її катастрофою. Безперечно, в Зоні відчуження за 25 років зроблено багато в напрямку ліквідації наслідків аварії. І, насамперед, стабілізовано радіологічну ситуацію. Але, з початком зведення нового безпечного конфайнменту, з нею виникають певні проблеми. Причому, однією з таких є перевищення контрольних рівнів не лише в персоналу, що працює на проймайданчику, а й у повітрі. Тому знову доводиться проводити додаткові заходи, щоб не сталося переопромінення людей та виносу радіоактивного пилу за межі Зони. Тож війна з радіацією в Чорнобильській зоні, розпочата ліквідаторами 1986 року, продовжується і триватиме, мабуть, ще не один десяток років.*

У такому невимушеному спілкуванні промайнув час очікування початку заходу. Розпочався він із вітального

слова до присутніх першого заступника голови Держагентства Дмитра Бобра, який, зокрема, зазначив: *"26 квітня – сумна дата пам'яті жахливої трагедії, а сьогодні – 14-го грудня, ми згадуємо першу перемогу на війні під назвою "Чорнобиль". Цією перемогою стало закінчення будівництва "Укриття". Крім неї, є ще одна – ваша праця з ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС протягом 25 років.*

На даний момент – це одне з головних досягнень. Тому я хочу привітати всіх із цим знаменним у житті Чорнобильської зони відчуження та всієї України, колишніх і нинішніх ліквідаторів днем та побажати, передусім, здоров'я, а ще, щоб наша держава нас не забувала".

Після виступу Дмитра Геннадійовича, власне, й розпочалося формування нової традиції. Виконати почесну місію підняття стягів доручили ліквідаторам перших (1986-1987) років. Зокрема, прапор України підняв не просто ліквідатор, а й афганець, директор комплексу транспортного забезпечення ДСП "Чорнобильський спецкомбінат" Борис Андрійчук, а також – начальник цеху теплопостачання енерго-виробничого комплексу цього ж підприємства Степан Філоненко та колишня працівниця, яка 25 років віддавала свої сили ліквідації наслідків аварії в Зоні відчуження – нині на заслуженому відпочинку, Тетяна Леншина.

Підняття стягу Державного агентства України з управління зоною відчуження доручили: заступнику генерального директора з питань радіаційної безпеки, охорони праці та пожежної безпеки ДСП "Чорнобильський спецкомбінат" Сергію Кіреєву, завідувачому господарством житлового комунального комплексу цього ж підприємства Сергію Бардику та директору житлового комунального комплексу "Чорнобильського спецкомбінату" Катерині Федосенко.

На жаль, керівник Агентства Володимир Холоша не зміг взяти участі в урочистих заходах. Саме в цей день він перебував у службовому відрядженні до Англії, на нараді донорів об'єкта "Укриття", де вирішувалися питання подальшого фінансування робіт на ЧАЕС. Однак вітання з нагоди Дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС він залишив. У них голова Державного агентства Укра-

їни з управління зоною відчуження, зокрема, зауважує:

– *Ліквідація наслідків Чорнобильської катастрофи – це безцінний досвід ліквідації наслідків важких радіаційних аварій, безсумнівне підтвердження можливостей людства, яке разом із втіленням принципів культури безпеки стане*

основною розвитку ядерної енергетики – безпечної енергетики сьогодення та майбутнього.

Напередодні відзначення знаменної для Чорнобиля дати – 14 грудня – Дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС – хочу щиро привітати ліквідаторів усіх категорій, працівників Чорнобильської АЕС та Зони відчуження, колишніх і нинішніх, з цим великим Днем надії та перемоги над невидимим ворогом – радіацією, побажати всім здоров'я, довгих років життя, добробуту та щастя в родинах.

Між тим, продовження урочистостей організатори вирішили перенести з вулиці в приміщення місцевого клубу. Там відбувалися не менш цікаві дійства: вручення відомчих грамот та подарунків, теплі й щирі вітання від керівництва Державного агентства України з управління зоною відчуження і Чорнобильської об'єднаної організації профспілок та задушевні пісні від аматорів художньої самодіяльності. Тож свято вдалося.

